

Aieg. 117

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła hr. Mycielskiego w sprawie budynku dla studyum rolniczego przy Wszechnicy Jagiellońskiej w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła hr. Mycielskiego ma doniosłe znaczenie. Już z przemówienia szanownego Prezesa Towarzystwa rolniczego krakowskiego, powziął Wys. Sejm wiadomość o konieczności postawienia budynku dla studyum rolniczego w Krakowie. Umieszczenie Oddziału Rolniczego w Collegium juridicum, jest ze wszech miar niewłaściwe i jego nie stosowność dostatecznie udowodnioną została. Brak światła w salach wykładów, miejsca na umieszczenie okazów i muzeów, na przedsięwzięcie badań praktycznych i chemicznych, w tym starożytnym lecz nieodpowiednim gmachu, utrudnia wytrwałą i skuteczną pracę młodzieży.

Doświadczenie lat sześciu wykazało niewątpliwie, że utworzenie studyum rolniczego przy Wszechnicy Jagiellońskiej było rzeczywistą potrzebą kraju, która żywotności swej czynem dowiodła. Pomimo tak niekorzystnych warunków umieszczenia, oddział ten w rozwoju swym przeszedł wszelkie oczekiwanie, a zapał młodzieży w spełnianiu swych obowiązków, stanowi teraz chlubę prastarej Wszechnicy. Konieczność poparcia tych usiłowań przez dostarczenie odpowiednich dla nauki środków, a więc w pierwszym rzędzie przez wybudowanie stosownego budynku i umożliwienie niezbędnych w tym dziale demonstracji dowodzić zbyteczna.

Sprawa ta jest zarazem pilną, bo gmina miasta Krakowa już od półtora roku trzyma w zawieszeniu grunt z pod fortyfikacji nabyty, położony w bliskości Uniwersytetu i pod każdym względem właściwy na wybudowanie gmachu dla oddziału rolniczego. Wiadomo wszystkim, jak trudno w większym mieście znaleźć grunt tak z powodu oddalenia jak higieny, jak kosztów przystępnych nabycia stosowny, a gmina miasta z pochwałą godną ofiarnością, zrzekając się wszelkich zysków, chce go oddać na cel tak pożądanym za cenę kupna i wstrzymuje się ze sprzedażą o wiele korzystniejszą. Lecz w nieskończoność ciągnąć się to nie może i w najbliższym już czasie gmina musi mieć wiadomość, czy Wys. Rząd skorzysta z tych wyjątkowych warunków dla nabycia go na rzecz gmachu rolniczego.

Te powody same wystarczyłyby już dla wniesienia do wys. Rządu rezolucyi, przedłożonej Wysokiemu Sejmowi przez wnioskodawcę, a nawet wywarcia silnego nacisku o nabycie wskazanego gruntu i postawienie niezbędnego budynku dla Studium Rolniczego w Krakowie.

Ale zdaniem Komisji Gospodarstwa krajowego jest jeszcze powód głębszy i większej wagi.

Obok wyteżonych usiłowań dla rozbudzenia ruchu ekonomicznego w kierunku przemysłowym, zapominać nie można, że kraj nasz już dla samego położenia swego i wielu innych okoliczności, nie przestanie być krajem rolniczym i charakter ten, jako niestartą cechę swojego powołania i swej przyszłości zachować winien. Podniesienie więc i rozwój rolnictwa do wyższego i odpowiadającego kulturze światowej poziomu, przy zastosowaniu się do wszystkich właściwości gleby, klimatu, stosunków geograficznych, a nawet społecznych musi mieć za pierwsze swoje zadanie, musi wytworzyć siły materyalne i przede wszystkim intelektualne, żeby cel ten osiągnąć potrafił.

Kraj ten przeto chce i potrzebuje posiadać zakład stały, któryby w warunkach jemu tylko właściwych przygotował materiał w ludziach i doświadczeniach dla gruntownego rozwoju rolnictwa, któryby wytworzył pionierów postępu, nie na modłę niewolniczych naśladowców teorii zagranicznych, przynoszących więcej częstokroć szkody niż pożytku, lecz działających na podstawie rodzimych stosunków.

Zakład taki potrzebuje stanowić wyłączną dla siebie całość i chociaż będzie nosił nazwę Oddziału Rolniczego przy Wydziale Filozoficznym (o nazwy tu nie chodzi), nie powinien być instytucją prowizoryczną, która w miarę więcej lub mniej sprzyjających okoliczności rozwijać się lub upadać może, lecz musi mieć cechę stałości, na której mu dotąd zbywa, o wyraźnym i jasno wytkniętym programie.

Do tego celu kraj dążyć będzie.

Krok pierwszy zrobiony z powodzeniem uzupełniony być może i powinien krokiem drugim, t. j. uzyskaniem słusznego żądania, wyrażony we wniosku posła Mycielskiego. Przychylając się do niego w całej osnowie, Komisya Gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wysoki c. k. Rząd, aby kosztem Państwa zbudował stosowny budynek na umieszczenie Studium rolniczego przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, na razie zaś nabył od gminy miasta Krakowa ofiarowaną pod ten budynek parcelę gruntu, położoną w bliskości Uniwersytetu.

Lwów d. 7 lutego 1897.

Przewodniczący:
Polanowski.

Sprawozdawca:
Gorayski.